

Vážení studenti,

v několika málo týdnech začne nominace studentů na studijní pobyty Erasmus pro další akademický rok. Jako koordinátor Erasmu na naší katedře si dovoluji využít této příležitosti a seznámit vás s možnostmi studijních pobytů v zahraničí, které zajišťuje naše katedra a také nastítnit možnosti práce na bakalářských a diplomových pracích během těchto pobytů.

Naše katedra má dlouhodobě uzavřeny smlouvy o výměně studentů s Universitě René Descartes, Paris 5 v Paříži, s Universitě Michel de Montaigne v Bordeaux a s bývalým IUFM v Grenoblu, který se v letošním roce stal součástí Universitě Joseph Fourier v Grenoblu. V roce 2008 byla uzavřena smlouva s dalšími dvěma univerzitami s Universitě Jean Monnet, v St. Etienne a s Universitě Paul Valéry v Montpellieru. V letošním roce jsme navázali kontakt a uzavřeli smlouvu s dalšími třemi univerzitami, s Universitě Jules Verne Amiensu a s Universitě de Limoges v Limoges. Především v rámci mobility učitelů byla uzavřena smlouva s Univerzitou v Diyarbakiru v Turecku a probíhají jednání s dalšími univerzitami a to nejen ve Francii.

Celkový počet studentů, kteří mohou vycestovat na studijní pobyty Erasmu je nyní patnáct studentů ročně, což je velmi uspokojivý počet.

Zájem studentů žijících v celé Evropské unii o pobyty v zahraničí dlouhodobě klesá. Příčiny jsou různé, mezi jiným je to ale jistě i přechod na dvoustupňovou úroveň vysokého školství, která paradoxně možnosti studentské mobility snižuje. Dříve totiž nejčastěji studenti vyjížděli právě mezi třetím a čtvrtým rokem studia. Nyní se musí soustředit na ukončení bakalářského a následně magisterského stupně a roční pobyt v zahraničí jim zpravidla takovým způsobem naruší harmonogram studia na mateřské univerzitě, že jsou nuceni si prodloužovat studium. Prodloužení studia a s ním i ekonomické nesoběstačnosti hrají významnou roli při rozhodování se zda odjet či nikoli. U studentek pak nemalou roli hrají i sociální vazby, které se zdají v posledních letech silnější než dříve, kdy z nedostatku jiných příležitostí velké množství studentek odjíždělo na roční i víceleté pobyty jako au pair.

Zdá se tedy, že napříště budou vyjíždět jen opravdu silně motivovaní jedinci. Jedna z takových motivací je i práce na bakalářské či diplomové práci. Pro takovýto druh práce musí být student náležitě jazykově vybaven. Měl by vyjíždět již s určitou představou, na čem bude během svého pobytu pracovat, i když během pobytu samotného názor na téma své práce jistě pozmění. Je zbytečné, aby se v zahraničí celý semestr rozhlížel a přemýšlel, o čem by tak asi mohl začít psát. V dalším semestru pak stěží vyhledá příslušnou literaturu, ale už nebude mít čas ji nastudovat a po návratu si bude zoufat, proč si ofotil tuto a ne jinou kapitulu z nějaké vzácné a v České republice nedostupné knihy. Obecně tedy platí, odjíždějte s vědomím, že chcete psát o určitém problému (například díle nějakého francouzského autora) a na místě ihned začněte s mapováním dostupných materiálů. Může se vám stát, že narazíte na nepřehlednou studnici informací a budete své téma muset zúžit. Můžete ale rovněž zjistit, že k vámi zvolenému tématu neexistuje žádná univerzitním studentům volně dostupná literatura a jeho zpracování by bylo nad síly i domorodců, vládnoucích narozdíl od vás francouzštinou jako rodným jazykem. V tom případě budete muset své téma rozšířit. Při prvotním pátrání však již jistě narazíte na spoustu vhodného materiálu, se kterým by se dalo podniknout něco zajímavého.

Je samozřejmě jasné, že svému tématu přizpůsobíte i výběr předmětů, které si na příslušné univerzitě zapíšete. Budete-li se chtít zabývat literárním tématem, zapíšete si co nejvíce předmětů, které se budou týkat literatury a příbuzných oborů. Tyto předměty vám zprvce pomohou získat „francouzský“ náhled na věc, především na analýzu literárních děl, bez které se při psaní závěrečné práce z literatury prostě neobejdete. Naučíte se příslušnou terminologii

a dostanete nepřehledné množství typů na sekundární literaturu. Zároveň se seznámíte s místními odborníky na danou problematiku a ti vám jako studentovi svých seminářů budou jistě ochotni poradit. Seznámíte se také se svými studentskými kolegy, kteří vám mohou pomoci objasnit řadu věcí, které vyučující budou ve francouzském kontextu a v kontextu svého oboru považovat za samozřejmost.

Je v celku iluzorní domnívat se, že se vám bakalářskou či diplomovou práci podaří napsat během vašeho pobytu v zahraničí. Zážitek a dojmů bude tolik, že je nebudete stačit zpracovávat. Soustřeďte se tedy o to více na kvalitní sběr a výběr informací, které si během pobytu vyhledáte a zakoupíte nebo okopírujete. Nikdy si nezapomeňte zapsat nebo okopírovat informace z titulu knihy, kterou jste si prostudovali, nebo alespoň prolistovali, abyste ji následně mohli najít v nějaké jiné knihovně, nebo v nejhorším případě si ji objednat na internetu či alespoň jako mezinárodní knižní výpůjčku. Tyto informace se vám rovněž budou hodit, až budete muset do bibliografie své práce uvést kompletní bibliografické údaje veškeré použité literatury. V případě naprostého fiaska můžete ještě stále kontaktovat své mladší kolegy z katedry, kteří budou na studijním pobytu po vás.

Dalším faktem, na který studenti velmi často zapomínají je, že studijní pobyt ve Francii se nutně nemusí zakončit prací na katedře francouzského jazyka a literatury. Dokonce velmi ceněná může být práce, kterou obhájíte na druhém oboru a která české publikum včetně vedoucího vaší práce seznámí buď s francouzskými reáliemi (např. v geografii), či metodologií (například. porovnání francouzských a českých učebnic matematiky) či stavem výzkumu (např. postoj francouzské pedagogiky k žákům se specifickými poruchami učení).

Jak tedy postupovat při výběru univerzity, na kterou se chcete vydat. Pokusím se nyní stručně charakterizovat zaměření kateder, se kterými má naše fakulta uzavřeny smlouvy.

Zcela jednoznačně lingvisticky je orientován pobyt na univerzitě Paris 5. Studenti si vybírají z didaktických a lingvistických předmětů a předmět Dialektologie musí absolvovat povinně. Logicky tedy z těchto pobytů vycházejí práce lingvistické, jako například práce Šárky Starobové *Procédés néologiques en français contemporain*, která získala v roce 2007 Cenu děkana pedagogické fakulty či práce Aleny Podhorné, která vyústila v roce 2007 v doktorskou práci na téma *Peut-on parler d'un argot des jeunes?*

Studijní pobyty na univerzitě v Bordeaux končí velmi často literární analýzou některého z děl místního rodáka Françoise Mauriaka. Kromě přednášek mohou studenti čerpat informace z univerzitní knihovny a navštívit osobně místa spojená s životem spisovatele. Zároveň ovšem v Bordeaux existuje i velmi kvalitní centrum dětské literatury, kde lze rovněž načerpat nepřehledné množství informací o francouzské i světové literatuře pro děti a mládež. Právě diplomová práce *Serge Perez a jeho dílo* studentky Kateřiny Farkasové, byla úspěšně obhájena na katedře české literatury.

Grenoble je sice rodištěm Stendhala, ale pobyt si zde vybírají studenti se zájmem o didaktiku. Studium didaktiky, ale především didaktiky FLE nabízí i Univerzita v Montpellier. Grenoble a Montpellier jsou sice menší města, ale s rozsáhlou sítí knihoven a jako města univerzitní jsou dobře přizpůsobena životnímu stylu mladé generace. I zde naleznete centrum dětské knihy.

Tak je tomu i v případě St. Etienne. Toto malé univerzitní město leží nedaleko obrovského kulturního centra, kterým je Lyon a tak získáte klid ke studiu a několikamilionové město v dosahu hromadné dopravy zároveň. St. Etienne je dobré si vybrat právě v případě, že chcete psát o literatuře. Na tamější katedře působí několik odborníků na komparativní literaturu, obor, který stále ještě čeká na svůj boom a jehož pole jsou v českém kontextu stále ještě ne zcela zoraná. Podobná situace vás bude čekat i na univerzitě v Amiensu. Hodinu osobním

vlakem od Paříže naleznete půvabné univerzitní město, ve kterém se navíc nachází centrum Julese Verna s názvem La maison de Jules Verne, dalšího velikána francouzské literatury pro mládež.

Poslední velmi specifickou destinací je univerzita v Limoges. Tato univerzita má zcela jasnou představu o programu českých studentů, kteří budou přijíždět na studijní pobyty. Čtyřicet kilometrů od Limoges se totiž nachází vesnice Meuzac, kde byla před několika lety vybudována Mediathèque du Père Castor. Père Castor je ediční řada nakladatelství Flammarion, která ve třicátých letech minulého století stála u zrodu moderní francouzské literatury pro děti. V Mediathèque se nachází rozsáhlý archiv této ediční řady, který se z části skládá z česky psaných dokumentů. Manželkou Paula Fauchera, zakladatele a ředitele ediční řady, byla totiž Češka Lída Durdíková, která ke spolupráci pozvala řadu českých umělců, například Josefa Ladu.

Zástupci univerzity v Limoges spolu s Francoisem Faucherem, který o odkaz ediční řady Père Castor pečuje a významně se zasloužil o vznik mediatéky, usilují o vytvoření francouzsko-českých studentských týmů, které by pravidelně do archivu dojížděly a postupně jej zpracovávaly. Není snad třeba dodávat, jak zajímavé by práce vzešlé z pátrání v archivech mohly být. Právě v tomto případě by bylo možné uvažovat již o tvorbě bakalářské práce s přímou návazností na práci diplomovou.

Pokud byste měli pochybnosti o tom, jak financovat svůj další pobyt v zahraničí, když v rámci Erasmu můžete vyjet jen jednou během studia, prostudujte si prosím na webových stránkách Pedagogické fakulty podmínky podávání studentských projektů, díky nimž je možno financovat studentskou vědeckou činnost. Informace o dalších studijních a stipendijních pobytech dostanete rovněž v Centru zahraničních studií MU.

No a potom už hurá do práce.

Mgr. Marcela Poučová, Ph.D.